

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Inrichting repressieve brandweerbzorg

Regiobeeld 10 - Noord-Holland Noord

Inhoudsopgave

1	Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	3
1.1	Opkomsttijden	4
1.2	Samenstelling basisbrandweereenheden	6
1.3	Beschikbaarheid personeel	8
2	Inleiding	10
2.1	Inrichting van de repressieve brandweezorg	10
2.2	Opbouw van het regiobeeld	11
2.3	Beschrijving van de brandweer Noord-Holland Noord	11
3	Beoordeling van de veiligheidsregio	13
3.1	Opkomsttijden	13
3.1.1	Inleiding	13
3.1.2	Beoordeling op de toetspunten	14
3.2	Samenstelling van basisbrandweereenheden	20
3.2.1	Inleiding	20
3.2.2	Beoordeling op de toetspunten	20
3.3	Beschikbaarheid brandweerpersoneel	26
3.3.1	Inleiding	26
3.3.2	Bevindingen	26
I	Bijlagen	
	Enquête brandweerpersoneel	28
II	Afkortingen	30

1

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

De Inspectie Justitie en Veiligheid (tot 27 oktober 2017: Inspectie Veiligheid en Justitie) (hierna: Inspectie JenV) onderzocht van september 2016 tot en met mei 2017 in welke mate de veiligheidsregio's voldoen aan de wet- en regelgeving op het gebied van de inrichting van de repressieve brandweezorg. De Inspectie JenV spitste dit onderzoek toe op drie onderwerpen, te weten:

1. opkomsttijden (is de brandweer 'op tijd?');
2. samenstelling van basisbrandweereenheden (met welke eenheden komt de brandweer ter plaatse?);
3. beschikbaarheid brandweerpersoneel (heeft de brandweer altijd voldoende mensen paraat om de eenheden te bemannen?).

Het eindrapport van dit inspectieonderzoek bestaat uit een landelijk beeld, 25 regiobeelden - waaronder het voorliggende - en de landelijke uitkomsten van de personeelsenquête die de Inspectie heeft uitgezet onder het brandweerpersoneel dat uitrukt op de brandweervoertuigen. Het regiobeeld is gebaseerd op documenten die door de veiligheidsregio ter beschikking zijn gesteld, interviews die de Inspectie JenV in de veiligheidsregio heeft gehouden en de uitkomsten van de personeelsenquête.

De bevindingen uit het onderzoek zijn afgezet tegen de negentien toetspunten uit het toetsingskader dat de Inspectie heeft opgesteld op basis van de wet- en regelgeving (zie hiervoor deze link: [Inrichting repressieve brandweezorg in elke veiligheidsregio - Toetsingskader](#)).

In dit regiobeeld geeft de Inspectie weer in hoeverre de veiligheidsregio Noord-Holland Noord (hierna: VRNHN) voldoet aan de toetspunten en daarmee aan de wet- en regelgeving. Dit levert het voorliggende beeld op.

1.1 Opkomsttijden

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp acht toetspunten. Deze hebben betrekking op:

Tabel a. *Toetspunten opkomsttijden*

Toetspunt	Deelonderwerp
1	Actueel dekkingsplan
2	Actueel brandrisicoprofiel
3	Overzicht berekende opkomsttijden
4	Overzicht berekende overschrijdingen
5	Bestuursbesluit over opkomsttijden
6	Overzicht feitelijke opkomsttijden
7	Analyse feitelijke opkomsttijden
8	Verbetervoorstellen aan bestuur

Met het 'Dekkingsplan 2015' beschikt de veiligheidsregio over een actueel dekkingsplan. Het dekkingsplan maakt onderdeel uit van het Operationeel Organisatieplan 'Oranje 2013', dat is opgesteld in het kader van de regionalisering van de brandweer NHH. 'Oranje 2013' bevat een risicoanalyse van het verzorgingsgebied, opgesteld conform de toenmalige Handreiking van de Minister van JenV. De Inspectie beschouwt dit als het brandrisicoprofiel.

Het dekkingsplan bevat een overzicht van de brandweerposten in de veiligheidsregio met daarbij aangegeven wat de berekende opkomsttijden zijn van de basisbrandweereenheden en van de redvoertuigen. De veiligheidsregio heeft dit in het dekkingsplan ook grafisch weergegeven. In 'Oranje 2013' wordt op gemeentelijk niveau een overzicht geboden van de berekende overschrijdingen.

Het bestuur van de VRNHN accepteert dat de opkomsttijden niet overal kunnen worden behaald en besluit hiermee impliciet tot overschrijding van de opkomsttijden. Het bestuur motiveert nog niet op grond waarvan de overschrijdingen worden geaccepteerd, ook niet voor de markante objecten. Er zijn wel maatregelen benoemd om de dekking te verbeteren. De veiligheidsregio wil de motivering opnemen in het nieuwe dekkingsplan, dat medio 2017 zal worden vastgesteld. Dan moet voor de veiligheidsregio ook duidelijk zijn tot welke resultaten de genomen maatregelen hebben geleid en welke vervolgacties dan (eventueel) nog nodig zijn.

Met de internetsite 'Mijn gemeente VRNHN' beschikt de veiligheidsregio over een voor Nederland uniek informatiesysteem. De veiligheidsregio verstrekt burgemeesters, gemeentebesturen en raadsleden overzicht(en) van de gerealiseerde opkomsttijden in de eigen gemeente. De veiligheidsregio rapporteert soms wel en soms niet over de (voortgang van de) verbetermaatregelen.

De veiligheidsregio voert een analyse uit op de feitelijke opkomsttijden. Een analyse van de genomen maatregelen wordt niet altijd gedaan. Hierdoor heeft de

veiligheidsregio geen compleet beeld van de effecten van de genomen maatregelen ter compensatie van overschrijding van de opkomsttijden. De analyse heeft niet geleid tot verbetervoorstellen aan het bestuur.

Conclusie

De VRNHN voldoet aan de toetspunten 1 t/m 4. De veiligheidsregio voldoet niet aan toetspunt 5 (bestuursbesluit over opkomsttijden), omdat de motivering nog ontbreekt op grond waarvan overschrijdingen van de opkomsttijden worden geaccepteerd. De veiligheidsregio voldoet deels aan de toetspunten 6 en 7 (overzicht en analyse opkomsttijden). De veiligheidsregio rapporteert soms wel en soms niet over de verbetermaatregelen en een analyse vindt ook nog niet plaats. Daarom zijn ook nog geen verbetervoorstellen aan het bestuur gedaan.

Aanbevelingen

- Motiveer op grond waarvan de overschrijdingen van de opkomsttijden worden geaccepteerd.
- Vul de rapportages aan het bestuur aan met gegevens over de (resultaten van de) verbetermaatregelen.
- Voer een analyse uit op de resultaten van de verbetermaatregelen en – indien van toepassing - formuleer op basis hiervan verbetervoorstellen voor het bestuur.

1.2 Samenstelling basisbrandweereenheden

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp zeven toetspunten. Deze hebben betrekking op:

Tabel b. Toetspunten samenstelling basisbrandweereenheden

Toetspunt	Deelonderwerp
9	Besluit over samenstelling basisbrandweereenheden
10	Borgen niveau van brandweezorg
11	Borgen veiligheid en gezondheid brandweerpersoneel
12	Borgen interregionale bijstand
13	Inzicht in bereikte effecten
14	Analyse van bereikte effecten
15	Besluit tot verbetering

Het bestuur van de VRNHN heeft met het vaststellen van het Dekkingsplan 2015 een gemotiveerd besluit genomen over de samenstelling van de basisbrandweereenheden. De veiligheidsregio gaat uit van een tankautospuiter met een bemanning van 6 personen (hierna: TS6) als standaardbezetting van de basisbrandweereenheid, maar ook de inzet van een TSFlex (een tankautospuiter met een bemanning tussen 4 en 6 personen) is mogelijk. De belangrijkste overweging hiervoor is de in sommige gebieden beperkte beschikbaarheid van vrijwilligers.

De OR heeft, met als voorwaarde het ontvangen van een halfjaarlijks monitoringrapport, ingestemd met het Dekkingsplan 2015 en daarmee met de invoering van de variabele voertuigbezetting.

Bij het maatgevend scenario 'woningbrand' komt altijd minimaal de slagkracht van een TS6 ter plaatse. Op alle voertuigen is altijd een bevelvoerder aanwezig.

De veiligheidsregio heeft voor de inzet van variabele voertuigbezetting een Risico-inventarisatie en -evaluatie (hierna: RI&E) opgesteld, die is getoetst door een gecertificeerde arbodienst. Het hierbij behorende plan van aanpak is echter nog niet geheel uitgevoerd, al heeft de veiligheidsregio al wel belangrijke stappen gezet. Het personeel voor de inzet met een TS4 is opgeleid en geoefend; brandweermensen die worden ingezet op een Snel Inzetbaar Voertuig met twee personen (hierna: SIV2) zullen worden geselecteerd. De veiligheidsregio besteedt aandacht aan de weerbaarheid van het personeel tegen verbaal en fysiek geweld, maar heeft dat niet gekoppeld aan de variabele voertuigbezetting.

De veiligheidsregio heeft zowel in materiële als personele zin geborgd dat voldoende basisbrandweereenheden beschikbaar zijn voor het leveren van bijstand.

De veiligheidsregio evalueert de inzet van de variabele voertuigbezetting en legt de uitkomsten vast. De veiligheidsregio voert geen analyse uit op de uitkomsten van de evaluaties van de inzet met variabele voertuigbezetting. Omdat de veiligheidsregio

geen voorstellen heeft aangeboden aan het bestuur wordt de veiligheidsregio niet beoordeeld op dit toetspunt.

Conclusie

De VRNHN voldoet aan de toetspunten 9, 10 en 12 en grotendeels aan toetspunt 11 (borgen niveau veiligheid en gezondheid personeel). Het bij de RI&E behorende plan van aanpak is nog niet geheel uitgevoerd. Er zijn al wel belangrijke stappen gezet. De veiligheidsregio heeft inzicht in de effecten van de toepassing van variabele voertuigbezetting, maar past hierop nog geen analyse toe. Hiermee voldoet de veiligheidsregio wel aan toetspunt 13, maar niet aan toetspunt 14. Omdat aan het bestuur geen verbetervoorstellen zijn voorgelegd, is de veiligheidsregio niet beoordeeld op toetspunt 15.

Aanbevelingen

- Voer de in gang gezette activiteiten betreffende de RI&E en de daarbij behorende plannen van aanpak voortvarend uit, zodat hierover zo spoedig mogelijk besluitvorming kan plaatsvinden.
- Voer een analyse uit op de uitkomsten van de evaluaties van de inzetten met variabele voertuigbezetting en – indien van toepassing - formuleer op basis hiervan verbetervoorstellen voor het algemeen bestuur.

1.3 Beschikbaarheid personeel

Voor dit onderwerp bestaan geen normen in de wet- en regelgeving. De Inspectie JenV brengt daarom in beeld in hoeverre de veiligheidsregio zicht heeft op de aantallen beschikbare brandweerlieden, of maatregelen getroffen worden bij dreigende onderbezetting – zowel in acute situaties als structureel – en of het bestuur wordt geïnformeerd over de paraatheid van het personeel. De Inspectie beoordeelt de veiligheidsregio niet op de toetspunten van dit onderwerp.

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp vier toetspunten. Deze hebben betrekking op:

Tabel c. Toetspunten beschikbaarheid personeel

Toetspunt	Deelonderwerp
16	Inzicht in beschikbaarheid op korte en langere termijn
17	Maatregelen bij (dreigende) tekorten
18	Analyse beschikbaarheid
19	Bestuursinformatie over beschikbaarheid

De postcommandanten zijn in eerste aanleg verantwoordelijk voor de actuele paraatheid van de post. De veiligheidsregio hanteert een bepaalde systematiek om te voorkomen dat posten buiten dienst worden gesteld op hetzelfde moment dat dit al van toepassing is op een buurpost. Het plannen van het buiten dienst stellen van een post moet altijd overlegd worden.

De VRNHN maakt voor de alarmering gebruik van de Precom Pager¹. Deze pager bevat tevens een agendafunctie waarin vrijwilligers kunnen aangeven in hoeverre zij beschikbaar zijn. De postcommandant heeft hierdoor zicht op de beschikbaarheid van de eigen post. Hij is ook verantwoordelijk om eventueel actie te ondernemen.

De VRNHN heeft op basis van een strategische personeelsplanning inzicht in de paraatheid op de langere termijn. Op basis van vooraf gedefinieerde parameters is voor de VRNHN inzichtelijk per team, per post en per functie op welk moment actie moet worden ondernomen om functies te vervullen en/of nieuw personeel te werven.

De posten met daarvoor opgeleide mensen mogen uitrukken met een bezetting van vier personen. Als de paraatheid van een post niet is gegarandeerd kan de teammanager deze post buiten dienst stellen. Hij kan ook proberen de bezetting aan te vullen door een (beroeps)functionaris tijdelijk op de post in te zetten.

¹ De Precom Pager is een alarmontvanger die tevens de mogelijkheid heeft om door één druk op de knop aan te geven of men bij een alarmering opkomt of niet. Daarnaast kan de gebruiker eenvoudig zijn niet beschikbare dagen (en of uren van de dag) aangeven. Het systeem maakt dan binnen korte tijd een berekening of er voldoende bezetting is. Wanneer er onderbezetting is, krijgt de verantwoordelijke binnen het korps een melding van de situatie. Ook kunnen deze gegevens direct gekoppeld worden naar de meldkamer, zodat deze bij onderbezetting direct een andere eenheid kan alarmeren. Veiligheidsregio's maken wisselend gebruik van de diverse mogelijkheden die het systeem biedt.

Bij en acuut tekort tijdens de alarmering is de bevelvoerder verantwoordelijk om dit te melden aan de meldkamer. Dan start de procedure onderbezetting, de meldkamer brandweer alarmeert dan - conform de kazernevolgordetabel - de eerstvolgende TS, alsmede een OvD-B.

De VRNHN gebruikt de gegevens van de Precom Pagers en de bezettingsgegevens uit de evaluaties om een analyse uit te voeren op de paraatheid. Hierbij kijkt de VRNHN niet alleen naar de aantallen maar ook naar de functies.

Via werving probeert men het aantal vrijwilligers op de posten in stand te houden.

Teammanagers rapporteren in hun maandelijks overleg met de burgemeesters over de paraatheid van de posten. De VRNHN rapporteert in de kwartaalrapportage aan het bestuur over de uitkomsten van de analyse van de paraatheid.

2

Inleiding

2.1 Inrichting van de repressieve brandweezorg

De Inspectie Justitie en Veiligheid (tot 27 oktober 2017: Inspectie Veiligheid en Justitie) (hierna: de Inspectie JenV) houdt toezicht op de kwaliteit van de brandweezorg in Nederland. Een van de kerntaken binnen de brandweezorg betreft de repressieve brandweezorg, het daadwerkelijk optreden bij branden en hulpverleningen. Dit wordt in elke veiligheidsregio uitgevoerd door een (regionale) brandweer. De wijze waarop de veiligheidsregio's de repressieve brandweezorg hebben ingericht dient te voldoen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Die bestaat vooral uit de Wet veiligheidsregio's (hierna: de Wvr) en het Besluit veiligheidsregio's (hierna: het Bvr), maar ook uit de wetgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden. Naast deze formele wetgeving zijn op de inrichting van de repressieve brandweezorg ook branche-afspraken en -normen van toepassing. Dit geheel vormt het kader waaraan moet worden voldaan.

De Inspectie JenV heeft van september 2016 tot en met mei 2017 onderzocht in welke mate de veiligheidsregio's voldoen aan deze wet- en regelgeving. De Inspectie spitst dit onderzoek toe op drie onderwerpen, te weten:

1. opkomsttijden (is de brandweer 'op tijd?);
2. samenstelling van basisbrandweereenheden (met welke eenheden komt de brandweer ter plaatse?);
3. beschikbaarheid brandweerpersoneel (heeft de brandweer altijd voldoende mensen paraat om de eenheden te bemannen?).

Het eindrapport van dit inspectieonderzoek bestaat uit een landelijk beeld, 25 regiobeelden - waaronder het voorliggende - en de landelijke uitkomsten van de personeelsenquête die de Inspectie heeft uitgezet onder het brandweerpersoneel dat uitrukt op de brandweervoertuigen. Het regiobeeld is gebaseerd op documenten die door de veiligheidsregio ter beschikking zijn gesteld, interviews die de Inspectie JenV in de veiligheidsregio heeft gehouden en de uitkomsten van de personeelsenquête.

Het Hoofd van de Inspectie JenV heeft het regiobeeld besproken met de voorzitter van de veiligheidsregio en de commandant brandweer.

2.2 Opbouw van het regiobeeld

De opbouw van het regiobeeld volgt de drie onderwerpen uit het onderzoek en de daarbij behorende toetspunten uit het toetsingskader (zie hiervoor deze link: [Inrichting repressieve brandweezorg in elke veiligheidsregio - Toetsingskader](#)).

De Inspectie JenV beoordeelt per toetspunt in hoeverre de veiligheidsregio daaraan voldoet of invulling geeft en gebruikt hiervoor de bij het toetspunt beschreven 'norm' als referentie.

Elk hoofdstuk start met een korte inleiding op het onderwerp. Vervolgens geeft de Inspectie per toetspunt de beoordeling op dat punt weer en de bevindingen waarop de beoordeling berust.

2.3 Beschrijving van de brandweer Noord-Holland Noord

Het verzorgingsgebied van de brandweer Noord-Holland Noord ziet er als volgt uit:

Afbeelding 1. Kaart van de veiligheidsregio Noord-Holland Noord met de brandweerposten
(Bron: Jan-Willem van Aalst, www.imergis.nl)

Het verzorgingsgebied

De veiligheidsregio Noord-Holland Noord (hierna: VRNHN) bestrijkt het gebied vanaf Castricum, via de zuidgrens van Graft-De Rijk en de noordgrenzen van Beemster en Zeevang tot het IJsselmeer en alles ten noorden daar van, inclusief Texel. Noord-Holland Noord is aan drie kanten omringd door water (Noordzee, Waddenzee, IJsselmeer en Markermeer).

Vanaf 1 januari 2015 omvat de VRNHN 17 gemeenten met circa 644.000 inwoners. In de veiligheidsregio bevindt zich een 100.000+ gemeente (Alkmaar), drie 50.000+ gemeenten (Den Helder, Heerhugowaard en Hoorn) en een groeiend aantal 40.000+ gemeenten (Hollands Kroon, Medemblik, Schagen)

De VRNHN kenmerkt zich qua infrastructuur door een relatief intensief (provinciaal) wegennetwerk en een tweetal dijkverbindingen met andere regio's (Afsluitdijk en dijk Enkhuizen-Lelystad), met vervoer van gevaarlijke stoffen over de snelweg A7 van en naar Amsterdam/Groningen en de snelweg A9/N9 van en naar Amsterdam/Alkmaar/Den Helder. Verder kent de VRNHN een aantal bijzondere locaties zoals twee grote sluizen voor beroepsvaart (Stevinsluizen Den Oever, Krabbersgatsluizen Enkhuizen), de Marinehaven Nieuwe Haven in Den Helder en de onderzoekslocatie Petten (OLP-Petten), waar diverse nucleaire onderzoeksbedrijven zoals NRG (Hoge en lage flux reactor), Covidien en ECN zijn gevestigd.

Verder bevindt zich in de VRNHN een gestaag stijgend aantal specifieke risicovolle inrichtingen die vallen onder de werkingssfeer van het Besluit Risico's Zware Ongevallen '99 (BRZO) en het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het gasbehandel- en ontvangstcomplex van NAM in Den Helder, de gasbehandelingsstations van Gasunie in Anna Paulowna en Wieringermeer en de gasbehandel- en compressie-installaties in Alkmaar en Bergen.

Ten slotte heeft de VRNHN twee luchthavens (De Kooij in Den Helder en Texel airport op Texel) en twee kleinschalige zweefvliegvelden (Wieringermeer en Castricum).

De brandweer Noord-Holland Noord

De brandweer in Noord-Holland Noord is sinds 1 januari 2015 geregionaliseerd. Vanaf dat moment vormen de korpsen van de zeventien gemeenten een regionale brandweer, die wordt aangestuurd door het algemeen bestuur van de veiligheidsregio.

Noord-Holland Noord kent 52 brandweerposten, die zijn verdeeld over vijf teams: Noord, Midden, Oost, Zuid-West en het team Specialisme en Beleid.

De brandweer Noord-Holland Noord heeft 1.150 brandweervrijwilligers en 176 beroepskrachten in dienst.

Op jaarbasis handelt de brandweer Noord-Holland Noord ruim 5.800² meldingen af.

---

² Bron: CBS cijfers 2016

3

Beoordeling van de veiligheidsregio

In dit hoofdstuk beoordeelt de Inspectie JenV de mate waarin de veiligheidsregio Noord-Holland Noord voldoet aan de toetspunten uit het toetsingskader. Per toetspunt geeft de Inspectie de beoordeling op dat punt weer en de bevindingen waarop de beoordeling berust.

3.1 Opkomsttijden

3.1.1 Inleiding

De Inspectie JenV beoordeelt voor dit onderwerp vooral de in de veiligheidsregio bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden voor de basisbrandweereenheden en de redvoertuigen. Deze zijn gebaseerd op de tijdnormen uit het Bvr. Het bestuur heeft echter de bevoegdheid daarvan gemotiveerd af te wijken en andere opkomsttijden vast te stellen. In dat geval kijkt de Inspectie JenV in welke mate het bestuur rekening heeft gehouden met het brandrisicoprofiel en of het bestuur dit besluit op een zorgvuldige en ordentelijke wijze heeft genomen.

Vervolgens de Inspectie JenV naar de feitelijk gerealiseerde opkomsttijden en in hoeverre die overeenkomen met de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden. De veiligheidsregio dient te analyseren wat de oorzaak is van de verschillen en in hoeverre dit aanleiding geeft tot aanpassingen.

3.1.2 Beoordeling op de toetspunten

Toetspunt 1

De veiligheidsregio beschikt over een actueel dekkingsplan

Beoordeling

Met het 'Dekkingsplan 2015' beschikt de VRNHN over een actueel dekkingsplan. Het dekkingsplan maakt onderdeel uit van het Operationeel Organisatieplan 'Oranje 2013', waarin een risicoanalyse is opgenomen.

Bevindingen

Het algemeen bestuur van de VRNHN heeft op 22 november 2013 het 'Dekkingsplan 2015' vastgesteld. Het dekkingsplan maakt onderdeel uit van het Operationeel Organisatieplan 'Oranje 2013', dat is opgesteld in het kader van de regionalisering van de brandweer NHN. Dit document bevat een risicoanalyse van het verzorgingsgebied, opgesteld conform de toenmalige Handreiking van de Minister van JenV. De veiligheidsregio kent geen separaat brandrisicoprofiel. In 'Oranje 2013' geeft de veiligheidsregio grafisch weer waar de brandweer de opkomsttijden haalt en waar deze worden overschreden. De veiligheidsregio beschikt over historische incidentgegevens, waardoor ze geografisch kan plotten op welke locaties brand (of een ander incident) is geweest.

Het Dekkingsplan 2015 geeft inzicht in de benodigde capaciteit voor de repressieve slagkracht bij calamiteiten. Met de situatie in 2013 als vertrekpunt heeft de veiligheidsregio in beeld gebracht wat het samenvoegen van de gemeentelijke korpsen en de regionale brandweer tot één brandweerorganisatie kan opleveren. Het bestuur beoogt hiermee een goede, efficiënte en robuuste brandweezorg voor de burgers.

Het plan wijkt af van voorgaande dekkingsplannen, die een foto waren van de bestaande situatie. In het Dekkingsplan 2015 wordt de toekomstige brandweerorganisatie beschreven. De verwachte dekking in 2015 wordt gegeven op basis van theoretische uitgangspunten.

Mede door de financiële taakstellingen kan de veiligheidsregio een aantal ambities niet halen. Daarom is het dekkingsplan op onderdelen bijgesteld. De veiligheidsregio ziet af van een 24-uurs bezetting van de kazerne Heerhugowaard, handhaaft de dagdienstbezetting tijdens kantoortijden en gaat terug van zes naar drie hulpverleningsvoertuigen.

Het dekkingsplan 2015 is afgestemd met de aangrenzende veiligheidsregio's. Dit vloeit voort uit het convenant van de vier veiligheidsregio's in het samenwerkingsverband Noordwest³. Voor wat betreft de specialismen (duiken, hulpverleningsvoertuig en het redvoertuig) kennen de vier veiligheidsregio's interregionale operationele grenzen. Voor de basisbrandweezorg (de tankautospuit) is het project 'uniformeren basisbrandweezorg' gestart. Dit heeft geresulteerd in een voorstel tot uniform uitrukken bij incidenten. Vanaf december 2017 willen de veiligheidsregio's ook voor de basisbrandweezorg interregionale operationele grenzen toepassen.

³ Het samenwerkingsverband Noordwest4 wordt gevormd door de veiligheidsregio's Noord-Holland Noord, Kennemerland, Zaanstreek-Waterland en Amsterdam-Amstelland.

De VRNHN verwacht dat het algemeen bestuur in september 2017 het (nieuwe) 'Dekkingsplan 2018-2021' vaststelt.

Toetspunt 2

De veiligheidsregio beschikt over een actueel brandrisicoprofiel

Beoordeling

Het Operationeel Organisatieplan 'Oranje 2013' bevat een risicoanalyse van het verzorgingsgebied, opgesteld conform de toenmalige Handreiking van de minister van JenV. De Inspectie JenV beschouwt dit als het brandrisicoprofiel.

Bevindingen

Voor het 'Dekkingsplan 2015' heeft de VRNHN gebruik gemaakt van het Operationeel Organisatieplan 'Oranje 2013'. Dit document bevat een analyse van het verzorgingsgebied en is opgesteld conform de toenmalige richtlijnen van de minister JenV. In het document is door middel van een koppeling van de gegevens uit de Basisregistratie adressen en gebouwen en de tijdnormen uit het Bvr grafisch weergegeven waar de brandweer deze tijdnormen overschrijdt. In dit grafisch overzicht zijn ook de markante objecten opgenomen. Op basis van de informatie in 'Oranje 2013' beschouwt de Inspectie dit document als brandrisicoprofiel.

De VRNHN werkt aan een dynamisch risicoprofiel, gebaseerd op de incidentmonitor (een digitale registratie van incidenten). Momenteel bevindt de veiligheidsregio zich in de laatste fase, de implementatie van de incidentmonitor. De veiligheidsregio beschikt over historische incidentgegevens, waardoor een geografisch plot gemaakt kan worden van de locaties waar een brand (of een ander incident) heeft plaatsgevonden. Het digitale instrument richt zich op een risicoberekening op basis van deze incidentgegevens. Het instrument maakt inzichtelijk op welke locaties brand is geweest en koppelt dat aan de tijdnormen.

Toetspunt 3

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht (bijvoorbeeld in het dekkingsplan) van de berekende opkomsttijden van basisbrandweereenheden en redvoertuigen voor de objecten en objectsoorten

Beoordeling

Het dekkingsplan bevat een overzicht van de brandweerposten in de veiligheidsregio. In het dekkingsplan is aangegeven wat de berekende opkomsttijden zijn van de basisbrandweereenheden en van de redvoertuigen. De veiligheidsregio heeft dit in het dekkingsplan ook grafisch weergegeven.

Bevindingen

Het 'Dekkingsplan 2015' bevat per gemeente een overzicht van de berekende opkomstpercentages voor de DAG-, alsmede voor de avond-, nacht- en weekendsituatie (ANW). Tevens is aangegeven hoeveel brandweerposten elke gemeente heeft, wat het organisatieprofiel is en welke voertuigen waar staan geplaatst.

In het dekkingsplan is vastgelegd dat niet bepaald wordt voor welke objecten een redvoertuig noodzakelijk is. De redvoertuigen zijn geplaatst op basis van het risico, in casu meer in de binnensteden dan op het platteland.

De veiligheidsregio heeft in het document 'Oranje 2013' per gemeente grafisch weergegeven waar de brandweer op tijd kan zijn en waar zij de Bvr-tijdnormen overschrijdt. Daarnaast bevat 'Oranje 2013' een tabel met de theoretische dekkingspercentages in de DAG- en ANW-situatie en het gemiddelde in de praktijk gerealiseerde dekkingspercentage over de periode januari tot en met december 2012. De geografische weergave is op objectniveau, maar uit het document wordt niet duidelijk op welke objectsoorten dit van toepassing is.

In 'Oranje 2013' is tevens een grafische weergave opgenomen van de berekende opkomsttijden van de redvoertuigen. De veiligheidsregio heeft dit per straat aangegeven en niet op het niveau van objecten of objectsoorten.

Toetspunt 4

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht van de berekende overschrijdingen van de tijdnormen uit het Bvr

Beoordeling

De veiligheidsregio biedt in het document 'Oranje 2013' op gemeentelijk niveau een overzicht van de berekende overschrijdingen.

Bevindingen

De veiligheidsregio heeft in de bijlagen van 'Oranje 2013' per gemeente de berekende overschrijdingen van de tijdnormen voor respectievelijk de DAG- en de ANW-situatie opgenomen. Dit is ook grafisch per wijk/buurt inzichtelijk gemaakt aan de hand van overzichten van de typen en de aantallen objecten, waarbij de gemiddelde- en de maximale overschrijding wordt weergegeven. Tevens is er een overzicht van de markante objecten (met de locatie), eveneens onderverdeeld naar de DAG- en de ANW-situatie.

Daarnaast beschikt de VRNHN met het managementinformatiesysteem 'Plato' en de incidentenmonitor over actuele informatie over de gerealiseerde opkomsttijden en de afwijkingen van de berekende opkomsttijden. De VRNHN gebruikt deze informatie om het bestuur op de hoogte te stellen.

Toetspunt 5

Het bestuur besluit gemotiveerd tot acceptatie van de berekende overschrijdingen en/of stelt afwijkende opkomsttijden vast

Beoordeling

Het bestuur van de VRNHN accepteert dat de opkomsttijden niet overal kunnen worden behaald en besluit hiermee impliciet tot overschrijding van de opkomsttijden. Het bestuur motiveert niet op grond waarvan deze overschrijdingen worden geaccepteerd, ook niet voor de markante objecten. De veiligheidsregio wil de motivering wel opnemen in het nieuwe dekkingsplan, dat medio 2017 zal worden vastgesteld. Vooruitlopend hierop neemt de veiligheidsregio wel maatregelen.

Bevindingen

Het bestuur heeft besloten de Bvr-tijdnormen als uitgangspunt te nemen. Met het vaststellen van het dekkingsplan accepteert het bestuur dat de opkomsttijden niet overal kunnen worden behaald. Het bestuur besluit hiermee impliciet tot overschrijding van de opkomsttijden. Het bestuur motiveert niet op grond waarvan deze overschrijdingen worden geaccepteerd, ook niet voor de markante objecten. Dit was volgens de VRNHN voor het dekkingsplan 2015 nog niet mogelijk, omdat de veiligheidsregio nog volop maatregelen treft om de brandweerdekking te verbeteren. De veiligheidsregio wil de motivering voor de afwijkingen van de opkomsttijden wel opnemen in het (nog vast te stellen) dekkingsplan 2018.

De VRNHN heeft zes regionale verbetermaatregelen ingevoerd:

1. invoeren (interregionale-)operationele grenzen;
2. realiseren van een snellere meldkamerwerkingstijd;
3. uitrukken van de gekazerneerde tankautospuiter (hierna: TS) in Alkmaar over de gemeentegrens;
4. implementeren van de TSFlex;
5. inzetten van beschikbare beroepsmedewerkers op wat de veiligheidsregio 'Small-post' noemt (kazerne met één TS) om paraatheid te garanderen;
6. inzetten van opstappers⁴.

Daarnaast heeft de veiligheidsregio drie lokale verbetermaatregelen vastgesteld:

1. beschikbaar stellen van scooters aan de brandweer vrijwilligers om na alarmering sneller bij de brandweerkazerne te kunnen komen;
2. uitvoeren van een pilot voor een Snel inzetbaar voertuig (hierna: SIV2) in de gemeente Heerhugowaard (in voorbereiding);
3. uitvoeren activiteiten in het kader van 'brandveilig leven'.

Pas na toepassing van bovenstaande maatregelen wordt volgens de veiligheidsregio duidelijk in hoeverre (nog) sprake is van overschrijdingen. De veiligheidsregio is dan in staat te motiveren waarom wordt afgeweken van de opkomsttijden. Op dat moment kan tevens naar alternatieven worden gezocht om een gelijkwaardig niveau van brandweezorg te realiseren. Als voorbeeld hiervan noemt de veiligheidsregio het geven van voorlichting in het kader van 'brandveilig leven'.

⁴ Opstappers zijn de brandweer vrijwilligers die in het DAG-blok deelnemen aan de paraatheid van een brandweerkazerne nabij hun werklocatie, anders dan de 'eigen' brandweerkazerne.

Toetspunt 6

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur overzicht(en) van de feitelijke opkomsttijden en de voortgang van de genomen maatregelen

Beoordeling

De veiligheidsregio verstrekt burgemeesters, gemeentebesturen en raadsleden overzicht(en) van de gerealiseerde opkomsttijden in de eigen gemeente. De veiligheidsregio rapporteert niet altijd over de (voortgang van de) verbetermaatregelen. Met de internetsite 'Mijn gemeente VRNHN' beschikt de veiligheidsregio over een voor Nederland uniek informatiesysteem.

Bevindingen

De veiligheidsregio registreert de feitelijke opkomsttijden in het managementinformatiesysteem 'Plato'. Elke overschrijding van de opkomsttijd, hoe klein ook, krijgt hiermee de kwalificatie 'te laat'. Op basis van het informatiesysteem stelt de veiligheidsregio rapportages op.

De vier (gebieds)teammanagers hebben maandelijks gesprekken met de lokale bestuurders. Daarnaast stelt de veiligheidsregio drie keer per jaar een bestuursrapportage op en bestaat er een apart document 'Veiligheidsregio in zicht', waarin alle 'Key Performance Indicators' (KPI's) van de meldkamer, de ambulancedienst, het veiligheidshuis en de brandweer zijn opgenomen. De informatie hieruit komt drie keer per jaar aan de orde in de vergadering van het algemeen bestuur.

Vanaf april 2017 hebben de gemeentebesturen en de raadsleden de mogelijkheid om via de internetsite 'Mijn gemeente VRNHN' inzicht te krijgen in de prestaties van de veiligheidsregio binnen de eigen gemeente. Voor de brandweer betreft dit onder andere de opkomsttijden, de dekkingspercentages, het aantal preventiecontroles en een aantal activiteiten in het kader van 'Brandveilig leven'. (Zie verder <https://mijngemeente.vrnhn.nl/>). De veiligheidsregio legt de analyse van de informatie voor aan de individuele burgemeesters, maar niet aan het algemeen bestuur.

De (voortgang van de) verbetermaatregelen (bijvoorbeeld de invoering van de TSFlex op een post) worden niet altijd voorgelegd aan het bestuur.

Toetspunt 7

De veiligheidsregio analyseert de feitelijke opkomsttijden en de resultaten van de genomen maatregelen

Beoordeling

De veiligheidsregio voert een analyse uit op de feitelijke opkomsttijden. Een analyse van de genomen maatregelen wordt niet altijd gedaan. Hierdoor heeft de veiligheidsregio geen compleet beeld van de effecten van de genomen maatregelen ter compensatie van overschrijding van de opkomsttijden.

Bevindingen

De veiligheidsregio vergelijkt de gerealiseerde opkomsttijden met de tijdnormen uit het Bvr. Bij afwijkingen van de feitelijke opkomsttijden wordt geanalyseerd wat de mogelijke oorzaken zijn. De veiligheidsregio bespreekt vervolgens met de postcommandanten hoe verbeteringen kunnen worden aangebracht.

De berekende resultaten van de genomen regionale verbetermaatregelen zijn vastgelegd in 'Oranje 2013'. Onderdeel hiervan zijn de verwachte opkomstpercentages. Op basis van de feitelijke opkomsttijden worden ook per gemeente opkomstpercentages vastgesteld. De afwijkingen van deze opkomstpercentages ten opzichte van de verwachte opkomstpercentages worden geanalyseerd. De effecten van andere maatregelen, bijvoorbeeld 'Brandveilig leven', zijn volgens de veiligheidsregio lastig te meten. De VRNHN werkt met de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en verzekeringsmaatschappijen samen in een project om de relatie is tussen opkomsttijd en omvang van de schade in beeld te brengen.

De VRNHN legt bij het maatgevend incident (binnenbrand woning) de opkomsttijd vast op basis van de feitelijke inzet. De veiligheidsregio registreert hierbij de opkomsttijd van het eerste voertuig, als dit voertuig de inzet zelfstandig kan uitvoeren (ook als het voertuig is bemest met vier personen). Als het voertuig de inzet niet zelfstandig kan uitvoeren, legt de veiligheidsregio de aankomsttijd van het tweede voertuig als opkomsttijd vast.

Toetspunt 8

Het bestuur besluit over de voorstellen tot verdere verbetering/optimalisering

Beoordeling

Omdat aan het bestuur geen voorstellen worden gedaan, waarop een besluit moet plaatsvinden, vindt op dit toetspunt geen beoordeling plaats.

Bevindingen

De veiligheidsregio legt de uitkomsten van de analyse niet voor aan het algemeen bestuur. De door de veiligheidsregio genomen maatregelen worden ook niet door het bestuur bekrachtigd.

3.2 Samenstelling van basisbrandweereenheden

3.2.1 Inleiding

De Inspectie JenV beoordeelt voor dit onderwerp vooral de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden. Standaard bestaat deze uit zes personen, een bevelvoerder, een chauffeur en vier manschappen. Het bestuur heeft de bevoegdheid hiervan af te wijken, mits het bestuur daarvoor een duidelijke reden heeft. Indien wordt afgeweken moet het bestuur rekening houden met twee expliciet in het Bvr omschreven voorwaarden. Deze hebben betrekking op de brandweezorg aan de burger en op de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel. Bij de beoordeling of aan deze voorwaarden wordt voldaan betreft de Inspectie JenV ook de resultaten van de internet-enquête onder het brandweerpersoneel naar de veiligheidsgevoelens bij de verschillende samenstellingen van basisbrandweereenheden.

Indien een afwijkende samenstelling wordt toegepast is, naast de bepalingen uit het Bvr, ook het landelijk kader Utruk op Maat (hierna: UoM) van toepassing. De Inspectie JenV beoordeelt of de veiligheidsregio zich houdt aan de bepalingen van deze brancherichtlijn.

Bij de toepassing van een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden dient de veiligheidsregio na enige tijd te evalueren in welke mate het beoogde doel van de toepassing daarvan is bereikt. Hierbij dient de veiligheidsregio ook de voorwaarden die het Bvr verbindt aan de mogelijkheid tot een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden te betrekken. Uit de evaluatie dient te blijken of er aanleiding bestaat tot aanpassingen.

3.2.2 Beoordeling op de toetspunten

Toetspunt 9

Het bestuur neemt een gemotiveerd besluit over de samenstelling van basisbrandweereenheden indien wordt afgeweken van de standaardsamenstelling

Beoordeling

Het bestuur van de VRNHN heeft met het vaststellen van het Dekkingsplan 2015 een gemotiveerd besluit genomen over de samenstelling van de basisbrandweereenheden. De veiligheidsregio gaat uit van een TS6 als standaardbezetting van de basisbrandweereenheid, maar ook de inzet van een TSFlex is mogelijk. De belangrijkste overweging hiervoor is de in sommige gebieden beperkte beschikbaarheid van vrijwilligers. De veiligheidsregio heeft de OR betrokken bij de invoering van de variabele voertuigbezetting. De OR heeft hiermee ook ingestemd.

Bevindingen

De VRNHN gaat in het dekkingsplan uit van een TS6 als basisbrandweereenheid. Wel zijn afwijkingen mogelijk. In het dekkingsplan zijn twee vormen van variabele voertuigbezettingen opgenomen, de TS4 en de SIV2. Hierbij hanteert de veiligheidsregio als motivatie dat hiermee de mogelijkheid bestaat om in sommige

gebieden, het uitrukken met de slagkracht van een TS6 toch te kunnen waarborgen, ook als onvoldoende vrijwilligers beschikbaar zijn. Voor het maatgevend scenario 'woningbrand' is in het dekkingsplan opgenomen dat wordt uitgerukt met een TS6, of een combinatie van voertuigen (bijvoorbeeld TS4 + TS4) om tot een vergelijkbare slagkracht te komen.

Met het vaststellen van het 'Dekkingsplan 2015' heeft het bestuur gelijktijdig een besluit genomen over de samenstelling van de basisbrandweereenheden. In de praktijk maakt de VRNHN gebruik van een 'TSFlex'. Dit is een voertuig dat in principe uitrukt met zes personen, maar indien noodzakelijk is uitrukken met vier personen toegestaan. De reden hiervoor ligt in een tekort aan vrijwillig personeel met name in de DAG periode. Bezuinigingen hebben hierbij volgens de veiligheidsregio geen rol gespeeld.

Het traject voor de invoering van de variabele voertuigbezetting is al gestart voor de regionalisering van de brandweer. In dit traject is de BOR (Bijzondere Ondernemingsraad) betrokken geweest. Bij de implementatie van de variabele voertuigbezetting is de OR van de regionale brandweer betrokken. De OR heeft, met als voorwaarde het ontvangen van een halfjaarlijks monitoringrapport, ingestemd met het Dekkingsplan 2015 en daarmee met de invoering van de variabele voertuigbezetting.

Het brandrisicoprofiel is niet de primaire grondslag voor de afwijking van de samenstelling van basisbrandweereenheden geweest. In het implementatieplan variabele voertuigen is wel vakinhoudelijk gekeken naar de taken die de variabele voertuigen moeten kunnen uitvoeren.

Toetspunt 10

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden tast het niveau van brandweezorg aan de burgers niet aan

Beoordeling

Bij het maatgevend scenario 'woningbrand' komt altijd minimaal de slagkracht van een TS6 ter plaatse. Op alle voertuigen is altijd een bevelvoerder aanwezig.

Bevindingen

In het dekkingsplan gaat de VRNHN voor de inzet bij het maatgevend scenario 'woningbrand' uit van de slagkracht van een TS6. Deze slagkracht kan op meerdere manieren worden gerealiseerd. Er komt een TS6 ter plaatse of een combinatie van voertuigen die gezamenlijk de slagkracht van een TS6 leveren. Een dergelijke combinatie kan bestaan uit een samenstel van SIV2 (*nog in voorbereiding*), een TSFlex met 4 personen en/of een TS6. Omdat de veiligheidsregio voor de TSFlex gebruik maakt van een standaard TS6-voertuig komt zowel materieel als personeel altijd de slagkracht van een TS6 ter plaatse.

Als een post met een TSFlex wordt gealarmeerd voor een woningbrand, alarmeert de veiligheidsregio conform de meldingsclassificaties en de inzetvoorstellen. Bij een standaardwoning is het inzetvoorstel één TS. De bevelvoerder is opgeleid en bevoegd om op basis van lokale kennis en aanvullende meldkamerinformatie tijdig op te schalen. De VRNHN blijft hierbij de tijdnormen uit het Bvr hanteren. De

aankomst van de tweede TS is maatgevend als de TSFlex het incident niet zelfstandig kan afhandelen. De VRNHN doet dit op basis van meerjarige ervaring (vanaf 2011) met de TS4 van de 24-uurs beroepsbezetting van Alkmaar. Hierbij is gebleken dat negen van de tien meldingen zelfstandig door de TS4 zijn afgehandeld. De veiligheidsregio heeft de inzet met de TSFlex ingevoerd omdat er (overdag) op sommige posten een tekort is aan personeel. Op deze manier wil de veiligheidsregio voorkomen dat een post buiten dienst wordt gesteld. De invoering van de SIV2 is nog in voorbereiding. De veiligheidsregio ziet de SIV2 niet als een basisbrandweereenheid.

De VRNHN heeft bij de keuze voor het toepassen van variabele voertuigbezetting als eis opgenomen dat in een voertuig altijd een bevelvoerder aanwezig is. Is dit niet het geval, dan mag het voertuig niet uitrukken.

Toetspunt 11

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden doet geen afbreuk aan de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel

Beoordeling

De veiligheidsregio heeft voor de inzet van variabele voertuigbezetting een Risico-inventarisatie en -evaluatie (hierna RI&E) opgesteld, die is getoetst door een gecertificeerde arbodienst. Het hierbij behorende plan van aanpak is echter nog niet uitgevoerd. Het personeel voor de inzet met een TS4 is opgeleid en geoefend. Brandweermensen die worden ingezet op een SIV2 zullen speciaal hiervoor worden geselecteerd. De veiligheidsregio besteedt aandacht aan de weerbaarheid van het personeel tegen verbaal en fysiek geweld, maar heeft dat niet gekoppeld aan de variabele voertuigbezetting.

Bevindingen

De VRNHN heeft in het implementatieplan voor het toepassen van variabele voertuigbezetting een RI&E opgenomen voor zowel een TS4 als een SIV2. In deze RI&E zijn 25 incidenttypen beoordeeld, waarbij bij het merendeel van de incidenttypen meerdere scenario's beschouwd zijn. Een onafhankelijke deskundige heeft de RI&E voor zowel de TS4 als de SIV2 goedgekeurd. Het bij de RI&E horende plan van aanpak (hierna: PvA) is niet in het implementatieplan opgenomen.

In december 2016 heeft de veiligheidsregio een nieuwe 'warme' RI&E opgeleverd (Rapportage Koude en Warme RI&E, VRNHN, 2016, v3.0). Bij deze RI&E is een plan van aanpak gevoegd, dat bestaat uit drie delen: een PvA 'koud', een PvA 'vakbekwaamheid' en een PvA 'incidentbestrijding'. Elk plan heeft een aangewezen voorzitter die vanuit een projectstructuur invulling geeft aan zijn/haar onderdeel. In mei 2017 zijn de drie PvA's beschikbaar. Daarnaast is de VRNHN gestart om in samenwerking met een organisatieadviesbureau een specifieke RI&E op variabele voertuig bezetting TS4 en SIV2 op te stellen.

De veiligheidsregio heeft het personeel dat deel uit gaat maken van de TSFlex bezetting niet speciaal geworven. Ook zijn er geen aparte kwalificatieprofielen opgesteld. Al het personeel moet aan de basisopleiding voor een TS6 voldoen. De brandweermensen die deel uitmaken van een post waar met een TSFlex wordt uitgerukt, wordt hiervoor apart opgeleid (vakbekwaam worden). De VRNHN hanteert

de eis dat een post niet eerder als TSFlex mag uitrukken voordat iedereen de opleiding met goed gevolg heeft afgesloten.

De VRNHN heeft het 'vakbekwaam blijven' structureel geregeld en geborgd via het oefenjaarplan. De veiligheidsregio ziet de TSFlex als een specialisme en heeft dit als zodanig in het oefenjaarplan verwerkt. Voor de invulling van de oefenmomenten met de TSFlex zijn in de oefenbank brandweer werkkaarten opgenomen.

Met de SIV2 heeft de VRNHN nog geen start gemaakt. De veiligheidsregio heeft het voornemen hiervoor met het model uit de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland te werken. Dit houdt in dat het personeel voor de SIV2 wordt geworven en geselecteerd en vervolgens wordt opgeleid. Hierbij neemt de VRNHN als uitgangspunt dat de bezetting van de SIV2 bestaat uit een bevelvoerder en een chauffeur/pompbediener, die beiden ook optreden als manschap.

De VRNHN besteedt aandacht aan de weerbaarheid van het personeel tegen verbaal of fysiek geweld, maar heeft dat niet gekoppeld aan de variabele voertuigbezetting. De veiligheidsregio ervaart verbaal en fysiek geweld nog niet als een probleem, met uitzondering van de periode rond de jaarwisseling.

De veiligheidsregio heeft het personeel niet expliciet gevraagd naar de veiligheidsgevoelens. De veiligheidsregio heeft recent wel een medewerkerstevredenheidsonderzoek en een belevingsonderzoek RI&E uitgevoerd. In dit laatste onderzoek is ook een aantal vragen gesteld over de TS4. In totaal 600 medewerkers hebben de vragen (over de TS4) beantwoord. In totaal zijn 109 van hen opgeleid voor de TS4, waarvan er 84 (77%) een positieve reactie hebben gegeven. De reactie van 25 personen (23%) was negatief.

De VRNHN neemt deel aan het onderzoek 'Uitruk op Maat', dat in acht veiligheidsregio's wordt uitgevoerd. Na de inzet bij een brand in een gebouw vult de bevelvoerder een vragenlijst in, die bestaat uit gestandaardiseerde vragen. De vragenlijst betreft de slagkracht en de beleving van veiligheid. De vragen zijn opgenomen in het inzetverslag in het kader van het Veiligheidspaspoort (VP). Analyse van de verzamelde informatie van de acht regio's zal medio 2017 plaatsvinden. Ten tijde van de uitvoering van het onderzoek was nog niet duidelijk of er een relatie is tussen lage/hoge scores en de inzet van de TSFlex. Er wordt na afloop van elke inzet met een TSFlex een evaluatieformulier ingevuld voor het inzetverslag.

De bij de interviews bevroegde personen gaven aan geen signalen van onveiligheidsgevoelens te hebben vernomen.

Uit de internet-enquête van de Inspectie JenV onder het brandweerpersoneel blijkt dat:

- 12 (39%) van de 31 respondenten die vooral dienst doen op een voertuig met een afwijkende voertuigbezetting, aangeven dat zij dit niet onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 12 (39%) respondenten aangeven dat zij dit onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 7 (23%) hierover geen uitgesproken mening hebben.

Toetspunt 12

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden doet geen afbreuk aan de afspraken omtrent het leveren van interregionale bijstand

Beoordeling

De veiligheidsregio heeft zowel in materiële als personele zin geborgd dat voldoende basisbrandweereenheden beschikbaar zijn voor het leveren van bijstand.

Bevindingen

Volgens het dekkingsplan staat op de 'sterke' posten altijd een TS6, maar ook de andere posten beschikken nog over een TS6. Voor het verlenen van bijstand rukt de veiligheidsregio altijd uit met een TS6. De veiligheidsregio heeft met de posten afgesproken dat vanaf het scenario 'grote brand' altijd wordt uitgerukt met zes personen. De opbouw van de brandweerorganisatie is ook nog steeds gebaseerd op de inzet van de TS6. Het flankerend beleid van de veiligheidsregio is om de posten ook qua personeelsbezetting op een TS6 te houden.

In het dekkingsplan heeft de VRNHN als operationeel uitgangspunt opgenomen dat de veiligheidsregio twee brandweercompagnieën (op basis van de oude leidraad Brandweercompagnie) moet kunnen leveren.

Toetspunt 13

De veiligheidsregio heeft inzicht in de bereikte resultaten van de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden

Beoordeling

De veiligheidsregio evalueert de inzet van de variabele voertuigbezetting en legt de uitkomsten vast. De veiligheidsregio heeft nog niet in beeld gebracht of de toepassing van de variabele voertuigbezetting leidt tot het beoogde effect.

Bevindingen

Bij het evalueren van incidenten waarbij een TSFlex is ingezet registreert de veiligheidsregio met hoeveel mensen die is uitgerukt. Daarnaast legt de VRNHN bij een alarmering voor het maatgevend scenario 'woningbrand' vast of de slagkracht van een TS6 ter plaatse is geweest.

De veiligheidsregio heeft nog niet in beeld gebracht of de toepassing van de variabele voertuigbezetting leidt tot het beoogde effect.

Tot nu toe heeft het inzetten van de TSFlex ertoe geleid dat op een aantal posten incidenteel met een bezetting van vier personen wordt uitgerukt. Na iedere inzet vult de bevelvoerder in het Veiligheidspaspoort (VP) een inzetverslag in. Hier worden de incidentgegevens vanuit het Gemeenschappelijk meldkamersysteem aangevuld met onder andere informatie over de bezetting van het voertuig. De VRNHN houdt per post een overzicht bij van het aantal uitrukken met de TSFlex. Hierbij wordt apart geregistreerd of het een maatgevend incident betrof. De veiligheidsregio is aangesloten bij het landelijke project dataverzameling 'Uitruk op Maat'.

Toetspunt 14

De veiligheidsregio analyseert de resultaten van de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden om maatregelen te kunnen nemen ter verbetering hiervan

Beoordeling

De veiligheidsregio voert geen analyse uit op de uitkomsten van de evaluaties van de inzet met variabele voertuigbezetting.

Bevindingen

Hoewel de VRNHN informatie verzamelt over de inzet van de TSFlex, vindt hierop geen analyse plaats. Hierdoor is het niet mogelijk (eventuele) maatregelen ter verbetering voor te stellen.

Toetspunt 15

Het bestuur besluit over voorstellen tot verbetering/optimalisering

Beoordeling

Omdat de veiligheidsregio geen voorstellen heeft aangeboden aan het bestuur wordt de veiligheidsregio niet beoordeeld op dit toetspunt.

Bevindingen

De veiligheidsregio heeft geen voorstellen tot verbetering of optimalisering aan het bestuur aangeboden.

3.3 Beschikbaarheid brandweerpersoneel

3.3.1 Inleiding

De Inspectie JenV onderzoekt voor dit onderwerp vooral de wijze waarop de veiligheidsregio borgt dat er te allen tijde voldoende brandweermensen beschikbaar zijn om uit te kunnen rukken als dat nodig is. Met name als gealarmeerde vrijwilligers van huis uit moeten opkomen blijkt dit problemen te kunnen opleveren.

Waar het vroeger voldoende was om een groot aantal brandweermensen te alarmeren in geval van brand en er dan ook altijd voldoende opkwamen naar de post, is dat de laatste jaren onder druk komen staan. Dit brengt de noodzaak met zich mee dat de veiligheidsregio inzicht moet hebben in het aantal beschikbare brandweerlieden, zowel in actuele omstandigheden als in de ontwikkelingen daarin op langere termijn.

Voor dit onderwerp bestaan geen normen in de wet- en regelgeving. De Inspectie JenV brengt daarom in beeld in hoeverre de veiligheidsregio zicht heeft op het de aantallen beschikbare brandweerlieden, of maatregelen getroffen worden bij dreigende onderbezetting – zowel in acute situaties als structureel – en of het bestuur wordt geïnformeerd over de paraatheid van het personeel. De Inspectie beoordeelt de veiligheidsregio niet op deze toetspunten.

3.3.2 Bevindingen

Toetspunt 16

De veiligheidsregio heeft inzicht in de beschikbare medewerkers op korte en lange termijn

Bevindingen

De postcommandanten zijn in eerste aanleg verantwoordelijk voor de actuele paraatheid van de post. De veiligheidsregio hanteert een bepaalde systematiek om te voorkomen dat posten buiten dienst worden gesteld als dit ook al geldt voor een buurpost. Het plannen van het buiten dienst stellen van een post moet altijd overlegd worden.

De VRNHN maakt voor de alarmering gebruik van de Precom Pager⁵. Deze pager bevat tevens een agendafunctie waarin vrijwilligers kunnen aangeven in hoeverre zij beschikbaar zijn. De postcommandant heeft hierdoor zicht op de beschikbaarheid van de eigen post. Hij is ook verantwoordelijk om eventueel actie te ondernemen.

De VRNHN heeft op basis van een strategische personeelsplanning inzicht in de paraatheid op de langere termijn. De veiligheidsregio weet hierdoor op welk moment functionarissen het korps zullen verlaten en welke functies dan vacant

⁵ De Precom Pager is een alarmontvanger die tevens de mogelijkheid heeft om door één druk op de knop aan te geven of men bij een alarmering opkomt of niet. Daarnaast kan de gebruiker eenvoudig zijn niet beschikbare dagen (en of uren van de dag) aangeven. Het systeem maakt dan binnen korte tijd een berekening of er voldoende bezetting is. Wanneer er onderbezetting is, krijgt de verantwoordelijke binnen het korps een melding van de situatie. Ook kunnen deze gegevens direct gekoppeld worden naar de meldkamer, zodat deze bij onderbezetting direct een andere eenheid kan alarmeren. Veiligheidsregio's maken wisselend gebruik van de diverse mogelijkheden die het systeem biedt.

komen. Op basis van vooraf gedefinieerde parameters is voor de VRNHN daarmee inzichtelijk per team, per post en per functie op welk moment actie moet worden ondernomen om functies te vervullen en/of nieuw personeel te werven.

Toetspunt 17

De veiligheidsregio neemt maatregelen bij (dreigende) acute problemen in de beschikbaarheid van personeel

Bevindingen

De posten mogen uitrukken met een bezetting van vier personen, mits zij hiervoor zijn opgeleid (*zie ook toetspunt 11*). Als de paraatheid van een post niet is gegarandeerd kan de teammanager deze post buiten dienst stellen. Hij kan ook proberen de bezetting aan te vullen door een (beroeps)functionaris tijdelijk op de post in te zetten.

Bij en acuut tekort tijdens de alarmering is de bevelvoerder verantwoordelijk om dit te melden aan de meldkamer. Dan start de procedure onderbezetting, de meldkamer brandweer alarmeert dan de eerst volgende TS conform de kazernevolgordetabel + een Ovd-B.

Toetspunt 18

De veiligheidsregio analyseert de beschikbaarheid gedurende langere tijd om maatregelen te kunnen nemen ter verbetering daarvan

Bevindingen

De VRNHN gebruikt de gegevens van de Precom Pagers en de bezettingsgegevens uit de evaluaties om een analyse uit te voeren op de paraatheid. Hierbij kijkt de VRNHN niet alleen naar de aantallen maar ook naar de functies. Via werving probeert de veiligheidsregio het aantal vrijwilligers op de posten in stand te houden.

Toetspunt 19

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht van de feitelijke beschikbaarheid van het personeel gedurende het jaar en de genomen maatregelen bij problemen daarin

Bevindingen

Teammanagers rapporteren in hun maandelijks overleg met de burgemeesters over de paraatheid van de posten. De VRNHN rapporteert in de kwartaalrapportage aan het bestuur over de uitkomsten van de analyse van de paraatheid.

I

Bijlage Enquête brandweerpersoneel

Het repressief optreden van de brandweer bevat per definitie een bepaalde mate van onveiligheid. Het is aan de werkgevers, de veiligheidsregio's, om de veiligheidsrisico's zoveel als mogelijk te beperken en het brandweerpersoneel adequaat te informeren en voor te bereiden op onveilige situaties in het werk door middel van opleidingen, oefeningen en trainingen. Dit is een algemene verplichting vanuit de Arbeidsomstandighedenwet.

Indien een veiligheidsregio wil besluiten tot een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden, mag zij daarbij geen afbreuk doen aan de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel. Dit is als nadrukkelijke voorwaarde opgenomen in het Besluit veiligheidsregio's. Deels kan dit worden bereikt door middel van objectief te beoordelen acties, zoals een deugdelijke risico-inventarisatie en -evaluatie en maatregelen om de geconstateerde risico's te beperken. Echter, ook de veiligheidsgevoelens van deze mensen spelen hierin een belangrijke rol. Om daarop zicht te krijgen heeft de Inspectie JenV een internet-enquête uitgezet onder het gehele brandweerpersoneel in alle veiligheidsregio's dat dienst doet op een basisbrandweereenheid. Niet alleen onder de brandweermensen die daadwerkelijk dienst doen op een afwijkend samengestelde basisbrandweereenheid, maar ook onder hen die daarmee (nog) geen ervaring hebben.

De vragen in de internet-enquête hebben betrekking op:

- Algemene gegevens, zoals leeftijd en dienstjaren en of de respondent beroepsmatig of als vrijwilliger aan de brandweer verbonden is.
- De soort voertuigen waarmee de respondent uitrukt (TS6, TS4, TS2/SIV).
- Of de respondent een speciale opleiding of oefening heeft genoten als hij/zij uitrukt met een ander voertuig dan de TS6 en hoe deze die opleiding en oefening waardeert.
- Of de respondent zich in het algemeen veilig voelt bij zijn/haar repressieve werkzaamheden.
- Of de respondent zich wel eens onveilig heeft gevoeld, of hij/zij dat gemeld heeft en wat er met die melding is gedaan.
- Een aantal stellingen over de veiligheid bij repressief optreden.

De Inspectie JenV analyseert een aantal van de gevraagde gegevens op regionaal niveau en andere gegevens op landelijk niveau. De gegevens die beïnvloed worden door specifieke regionale omstandigheden (door de wijze van organiseren van de repressieve organisatie) zijn in dit regiobeeld weergegeven.

Algemene gegevens

- De enquête is uitgezet onder 1123 medewerkers.
- 361 medewerkers hebben de enquête ingevuld, dit is een respons van 32%.
- 329 (91%) van de respondenten doen vooral dienst op een TS6.
- 31 (9%) van de respondenten doen vooral dienst op een voertuig met een afwijkende voertuigbezetting (TS4 of TSFlex).
- 302 (84%) van de respondenten zijn vrijwilliger en 59 (16%) zijn beroeps.

Opleiding en oefening voor het optreden met een afwijkende voertuigbezetting

- Van de 31 respondenten die vooral dienst doen op een voertuig met een afwijkende bezetting, geven er 29 (94%) aan hiervoor een speciale opleiding te hebben ontvangen. 25 (86%) van de 29 geven aan dat die opleiding hen voldoende heeft voorbereid op de inzet met een afwijkende voertuigbezetting.
- Van de 31 respondenten die vooral dienst doen op een voertuig met een afwijkende bezetting, geven er 17 (55%) aan hiervoor speciaal geoefend te worden. 15 (88%) van de 17 geven aan dat zij zich voldoende geoefend vinden voor de inzet met een afwijkende voertuigbezetting.

Vinden de respondenten optreden met een afwijkende voertuigbezetting onveiliger dan met een TS6?

Afwijkende voertuigbezetting

- 12 (39%) van de 31 respondenten die vooral dienst doen op een voertuig met een afwijkende voertuigbezetting, geven aan dat zij dat niet onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 12 (39%) respondenten geven aan dat zij dat onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 7 (23%) hebben hierover geen uitgesproken mening.

Standaard voertuigbezetting

- 85 (26%) van de 329 respondenten die vooral dienst doen op een voertuig met een standaard voertuigbezetting, geven aan dat zij het optreden met minder dan zes personen niet onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 157 (48%) respondenten geven aan dat zij dat onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 87 (26%) hebben hierover geen uitgesproken mening.

Veiligheid heeft de hoogste prioriteit binnen onze organisatie

- 264 (80%) van de medewerkers die vooral dienst doen op een TS6 zijn het eens met deze stelling;
- 19 (61%) van de medewerkers die vooral dienst doen met een afwijkende voertuigbezetting zijn het hier mee eens.

II

Bijlage Afkortingen

Afkorting

Bvr
Inspectie JenV
OR
OvD-B
PvA
RI&E
SIV
TS
UoM
VB
VRNH
Wvr

Betekenis

Besluit veiligheidsregio's
Inspectie Justitie en Veiligheid
Ondernemingsraad
Officier van Dienst Brandweer
Plan van aanpak
Risico-inventarisatie en -evaluatie
Snel inzetbaar voertuig
Tankautospuit
Uitruk op Maat
Veiligheidsberaad
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Wet veiligheidsregio's

Missie Inspectie Justitie en Veiligheid

De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van justitie en veiligheid om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen, om risico's te signaleren en om organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving.

Dit is een uitgave van:

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
[Contactformulier](#) | www.inspectievenj.nl

November 2017

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*